





**ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ
МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

*Навчально-науковий інститут
менеджменту та психології*

*Кафедра публічного управління і
проектного менеджменту*

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Бізнес-планування проектно-орієнтованих організацій

Загальна інформація	<i>Пояснення</i>
Ступінь вищої освіти*	Другий (магістерський)
Освітня програма*	Управління проектами
Спеціальність*	073 Менеджмент
Рік навчання, семестр *	2023-2024, 1 семестр
Кількість кредитів*	5,0
Форма навчання*	Денна, аочна
Форма підсумкового контролю*	Екзамен
Мова викладання*	українська

Інформація про викладача	
Лектор 1	 <p>Ковтун Оксана Анатоліївна кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту</p>
Профайл лектора 1	<p>Профіль вченого на сайті УМО: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/sklad/kovtun-oksana-anatolijivna ORCID iD https://orcid.org/0000-0002-0159-730X Профіль вченого у Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=s6z9be4AAAAJ&hl=uk&authuser=1 Профіль вченого у ResearchID https://publons.com/researcher/3313129/kovtun-oksana/</p>
Лектор 2	 <p>Клиновий Дмитро Віталійович кандидат економічних наук, с.н.с, доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту</p>
Профайл лектора*	<p>Профіль вченого на сайті УМО: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/sklad/klinovij-dmitro-vitalijovich ORCID iD https://orcid.org/0000-0002-3034-8097 Профіль вченого у Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=Yr7FETMAAAAJ&hl=uk</p>
Канали комунікації*	<p>Сторінка кафедри на сайті Університету: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/o-kafedre Новини та оголошення: http://umo.edu.ua/institutes/imp/ogholoshennja Особиста електронна пошта викладачів: kovtun.oa71@uem.edu.ua Klinivoy@uem.edu.ua</p>

Про дисципліну	
<p>Анотація курсу: в т.ч. мета та цілі курсу*</p>	<p>Бізнес-план – це основний плановий документ ринкової системи, який допомагає суб'єктам бізнесу ефективно вести діяльність. Практична реалізація будь-якого комерційного проєкту значно ускладнюється чи, навіть, стає неможливою без попереднього розробленого бізнес-плану.</p> <p>Бізнес-план є дієвим важелем управління підприємницькою діяльністю та засобом необхідного фінансування для започаткування нового або розширення діючого бізнесу. Він допомагає не упустити вигоди у практичній діяльності підприємця та підвищити ефективність діяльності на ринку.</p> <p>Саме цим і обумовлюється актуальність навчальної дисципліни «Бізнес-планування проєктно-орієнтованих організацій», визначається її мета і завдання.</p> <p>Мета: формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань стосовно бізнес-планування проєктно-орієнтованих організацій .</p> <p>Основні завдання: набуття компетенцій на основі засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, що дозволять розробляти та презентувати бізнес-план проєктів різного цільового призначення, реалізація на практиці теорії планування нового та існуючого бізнесу; опанування методології обґрунтування бізнес-планів; набуття практичних навичок з оформлення підприємницьких ідей в бізнес-проєкти.</p> <p>За допомогою лекційних та практичних занять, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти (ЗВО), виконання індивідуальних завдань, магістрам надається можливість удосконалювати свої теоретичні знання та використовувати їх в практичній діяльності.</p> <p>Під час вивчення курсу, ЗВО аналізують та пропонують шляхи вирішення проблем, які найчастіше виникають в діяльності фахівця з управління соціально-економічними системами, мають отримати актуальну інформацію щодо існуючих можливостей їх вирішення.</p>
<p>Компетентності та результати навчання*</p>	<p>Загальні компетентності: ЗК4. Здатність мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності: СК7. Здатність розробляти проєкти та управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>Soft-skills: <i>Комунікація.</i> Здатність до ефективної комунікації в команді, що розробляє бізнес-план; до аргументування власної позиції. <i>Автономія і відповідальність.</i> Здатність до управління часом та саморозвитку, застосування при виконанні різного виду робіт засад наукової доброчесності; готовність до відповідальності за результати своєї дослідницької діяльності; здатність адаптуватись до нових ситуацій та приймати відповідні рішення при диверсифікації існуючого бізнес-плану. <i>Презентаційні навички.</i> Вміння організувати проведення презентацію бізнес-плану з метою популяризації його практичної реалізації; оволодіння інструментами самопрезентації; оволодіння сучасними інструментами публічного виступу та storytelling . <i>Здатність генерувати нові ідеї.</i> Застосування новітніх підходів та інструментів, програмних засобів та інформаційних технологій при розробці та реалізації бізнес-плану; розвиток критичного та креативного мислення.</p>

	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-планування проектно-орієнтованих організацій» ЗВО повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоретико-економічні та правові основи з питань планування підприємницьких проєктів; - основні принципи та методика бізнес-планування; - загальну технологію організації та розроблення бізнес-плану; - сучасну структуру і зміст бізнес-плану; - методику проведення необхідних техніко-економічних розрахунків при розробленні окремих розділів бізнес-плану; - основні показники ринку (підприємства, проєкту, фірми), що використовуються в обґрунтуванні бізнес-плану; - наукові методи та практичні інструменти пошуку, збору, обробки та аналізу інформації; - методи аналізу, моделювання та прогнозування потоків продукції, ресурсів та грошових коштів; - основні конкурентоутворюючі фактори ринку (галузі, регіону тощо); - методи дослідження ринку. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводити системний аналіз макро- і мікросередовища підприємств, галузей, окремих сегментів ринку, моніторинг основних конкурентів на ринку, у тому числі світовому; - на основі системного аналізу з урахуванням потенціалу підприємств, галузей, окремих ринків та факторів зовнішнього середовища формувати стратегію їх розвитку для розробки бізнес-плану; - за результатами досліджень і моніторингу визначати конкурентні переваги окремих ринків, галузей, підприємств для розробки бізнес-плану; - з використанням сучасних методик і економіко-математичних моделей здійснювати розрахунки впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток підприємства; - використовуючи методи прогнозування, генерувати ідеї нових продуктів (товарів або послуг) відповідно до завдань бізнес-плану; - розраховувати місткість ринку, прогнозувати попит на продукцію (товари, послуги), формувати цінову та збутову політику підприємства; - використовуючи різні джерела інформації, формувати інформаційні бази для подальшого аналізу; - на основі сучасного програмного забезпечення здійснювати розрахунки основних показників структурних розділів бізнес-плану; - застосовувати наукові методи пошуку та обробки інформації; - за сучасними методиками визначати, розраховувати і аналізувати підприємницькі ризики з подальшим їх врахуванням в бізнес-плані; - організовувати процес бізнес-планування та презентувати розроблений бізнес-план.
Структура курсу*	<p>Тема 1. Бізнес-план у ринковій системі господарювання</p> <p>Тема 2. Поняття бізнес-планування .</p> <p>Тема 3. Підготовча робота щодо розроблення бізнес-плану</p> <p>Тема 4. Структура, логіка розроблення та оформлення бізнес-плану</p> <p>Тема 5. Дослідження ринку та прогноз збуту. Продукт (послуги) і ринок</p> <p>Тема 6. Планування товару (послуги)</p> <p>Тема 7. Маркетингова складова бізнес-плану</p> <p>Тема 8. Складання виробничого плану організації</p> <p>Тема 9. Планування організації діяльності проєктної організації.</p>

<p>Організаційний план Тема 10. Планування витрат Тема 11. Розробка фінансового плану Тема 12. Довгостроковий розвиток та оцінювання ефективності бізнес ідеї. Ризики, стратегія страхування Тема 13. Презентація бізнес-плану</p>			
<i>Години (лекц./ сем.)</i>	<i>Тема</i>	<i>Результати навчання за дисципліною</i>	<i>Завдання</i>
<p>Денна 2/-</p> <p>Заочна -/-</p>	Тема 1. Бізнес-план у ринковій системі господарювання	<p>Знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутнісну характеристику бізнес-планування. 2. Визначення поняття «бізнес-план». 3. Цілі розроблення бізнес-плану. 4. Функції бізнес-плану. 5. Застосування комп'ютерних технологій у бізнес-плануванні. 	<p>Вивчити самостійно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бізнес-план як одна з умов комерційного успіху підприємця. 2. Загальна характеристика процедури розроблення бізнес-плану. 3. Характеристика основних етапів стратегії планування підприємницької діяльності.
<p>Денна 2/-</p> <p>Заочна 2/-</p>	Тема 2. Поняття бізнес-планування	<p>Знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види та класифікація бізнес-планів. 2. Проектна організація та її оточення. Основні ринкові сили, що впливають на організацію. 3. Особливості складання бізнес-плану для різних галузей діяльності (торгівля, виробництво, послуги). 4. Алгоритм вибору бізнес ідеї. 5. Типова структура бізнес-плану. Обсяги та пріоритети при підготовці бізнес-плану. 6. Пошук інформації при підготовці бізнес-плану. Джерела інформації для збору даних та їх оцінювання. 	<p>Вивчити самостійно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інструменти зовнішнього та внутрішнього аналізу підприємства. 2. Поняття старт-апів та інноваційних бізнес-ідей. 3. Чинники впливу на формування структури бізнес-плану. 4. Особливості написання резюме як одного з розділів бізнес-плану. 5. Охарактеризувати найбільш поширені структури бізнес-плану, орієнтованого на залучення інвестицій у виробничу діяльність (сферу послуг).
<p>Денна 2/-</p> <p>Заочна -/-</p>	Тема 3. Підготовча робота щодо розроблення бізнес-плану	<p>Знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення цілей і завдання (місії) проєкту. 1. Організаційно правовий статус проєктної організації. 	<p>Вивчити самостійно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послідовність процесу стратегічного планування на підготовчій стадії розроблення бізнес-плану. 2. Основні етапи стратегії

		<p>3. Фінансовий стан організації.</p> <p>4. Аналіз тенденцій розвитку галузі.</p> <p>5. Фінансові характеристики індустрії.</p> <p>6. Місце даної організації в галузі (на ринку).</p> <p>7. Визначення проблем організації та обґрунтування стратегії бізнес-планування.</p> <p>8. Календарний графік виконання робіт та попереднє оцінювання вартості проєкту.</p>	<p>планування підприємницької діяльності.</p> <p>3. Інструменти та методи аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>4. Сутність SWOT-аналізу та на які питання він дає відповіді.</p> <p>5. Типові стратегії за класифікацією М. Портера.</p>
<p>Денна 2/-</p> <p>Заочна 2/2</p>	<p>Тема 4. Структура, логіка розроблення та оформлення бізнес-плану</p>	<p>Знати:</p> <p>1. Структура бізнес-плану.</p> <p>2. Рекомендації щодо вибору розділів в бізнес-плані.</p> <p>3. Логіка розроблення бізнес-плану.</p> <p>4. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану.</p>	<p>Вивчити самостійно:</p> <p>1. Документ, на основі яких складають фінансовий план.</p> <p>2. Способи захисту конфіденційності бізнес-плану.</p> <p>3. Правила оформлення бізнес-плану.</p> <p>4. Особливості складання бізнес-плану в залежності від його цілей.</p>
<p>Денна 2/-</p> <p>Заочна 2/2</p>	<p>Тема 5. Дослідження ринку та прогноз збуту. Продукт (послуги) і ринок</p>	<p>Знати:</p> <p>1. Характеристика пропонованого бізнес-проєкту: продукту, послуги чи заходу.</p> <p>2. Дослідження потреб ринку. Ємність ринку.</p> <p>3. Оцінювання ринку збуту.</p> <p>4. Аналіз конкурентного середовища.</p> <p>5. Формування матриці конкурентних переваг.</p>	<p>Вивчити самостійно:</p> <p>1. Джерела інформації для дослідження ринку обраної галузі (виробництва, ринку, товару тощо).</p> <p>2. Сегментація ринку за різними ознаками.</p> <p>3. Типи конкурентних переваг та методи їх визначення.</p>
<p>Денна 2/2</p> <p>Заочна -/-</p>	<p>Тема 6. Планування товару (послуги)</p>	<p>Знати:</p> <p>1. Товарна політика проєктної організації.</p> <p>2. Життєвий цикл товару.</p> <p>3. Еластичність попиту на товар (послугу).</p> <p>4. Аналіз стратегії визначення ціни товару (послуги) та обсягу реалізації.</p> <p>5. Вибір та обґрунтування політики ціноутворення</p>	<p>Вивчити самостійно:</p> <p>1. Планування конкурентної ціни на товар (послугу) та розробка цінової стратегії.</p> <p>2. Запити споживачів.</p> <p>3. Методи дослідження та прогнозування попиту на продукцію (товари, послуги).</p> <p>4. Методи формування збутових каналів.</p>

		проектної організації. 6. Прогноз збуту. Застосування методів «знизу до верху» і «зверху до низу» для розрахунку прогнозованого збуту продукту (послуги).	
Денна 2/2 Заочна -/-	Тема 7. Маркетингова складова бізнес-плану	Знати: 1. Маркетинг-план як структурна частина бізнес-плану. Основні завдання та цілі стратегічного маркетингу. 2. Стратегія маркетингу та контролю ринку. Основні інструменти стратегічного маркетингу. 3. Методи просування та стимулювання збуту продукції. 4. Маркетинговий бюджет. 5. Методи оптимізації маркетингового бюджету.	Вивчити самостійно: 1. Відображення у бізнес-плані рекламної кампанії. 2. Формування комунікаційних каналів підприємства та розрахунок їх ефективності. 3. Стратегічні концепції маркетингу, їх відображення в бізнес-плані. 4. Розробка каналів просування продукції (товарів, послуг) та розрахунок бюджету плану маркетингу.
Денна 2/2 Заочна 2/-	Тема 8. Складання виробничого плану організації	Знати: 1. Зміст та особливості виробничого плану. 2. Вибір обладнання (устаткування, оснащення). 3. Узгодження плану виробництва з виробничою потужністю (з наявністю людських ресурсів). Продуктивність. 4. Контроль виробництва та якості продукції (послуг).	Вивчити самостійно: 1. Принципи, що застосовуються при розробці виробничого плану. 2. Структура виробничої програми. 3. Основні техніко-економічні показники, що застосовуються при плануванні виробництва. 4. Розрахунок потреб в матеріальних ресурсах.
Денна 2/- Заочна -/-	Тема 9. Планування організації діяльності проєктної організації. Організаційний план	Знати: 1. Вибір та планування виробництва (приміщення, офісу тощо). 2. Розташування, оренда, ремонт, комунальні послуги, логістичний трафік. 3. Аналіз та вибір постачальників. Управління постачанням. 4. Управління товарно-матеріальними запасами.	Вивчити самостійно: 1. Організаційний план та послідовність етапів його опрацювання. 2. Основні чинники впливу щодо вибору організаційно-правової форми бізнесу. 3. Методи розрахунку та оптимізації чисельності персоналу. 4. Організаційні структури управління

		<p>Оптимізація закупівель.</p> <p>5. Розрахунок потреби в обігових коштах.</p> <p>6. Організація ефективної системи менеджменту в організації. Вибір організаційної структури управління.</p> <p>7. Взаємозв'язки та функціональні обов'язки персоналу.</p> <p>8. Підбір персоналу та система організації та мотивації праці.</p>	<p>підприємства.</p> <p>5. Поняття кадрової політики та відображення її в бізнес-плані.</p> <p>6. Політика мотивації персоналу.</p>
<p>Денна 2/-</p> <p>Заочна 2/2</p>	Тема 10. Планування витрат	<p>Знати:</p> <p>1. Оцінювання та перелік витрат для запуску компанії (проекту).</p> <p>2. Експлуатаційні витрати.</p> <p>3. Концепція умовно-змінних та умовно-постійних витрат.</p> <p>4. Методика складання кошторису.</p> <p>5. Розподіл непрямих витрат. Калькулювання собівартості.</p> <p>6. Природа статей витрат для розрахунку прибутковості.</p>	<p>Вивчити самостійно:</p> <p>1. Методики оцінювання витрат для запуску (модернізації) компанії (проекту).</p> <p>2. Поняття умовно-змінних та умовно-постійних витрат.</p> <p>3. Поняття кошторису, його значення в бізнес-плануванні.</p> <p>4. Поняття собівартості та методи її розрахунку.</p> <p>5. Поняття прибутку, методика його розрахунку.</p>
<p>Денна 4/2</p> <p>Заочна 2/-</p>	Тема 11. Розробка фінансового плану	<p>Знати:</p> <p>1. Структура, основні цілі фінансового плану.</p> <p>2. Основні дані для фінансових прогнозів.</p> <p>3. Звіт про прибутки та збитки. Прогноз прибутків та збитків на період дії проекту.</p> <p>4. План грошових потоків.</p> <p>5. Оптимістичні та песимістичні прогнози.</p> <p>6. Фінансові коефіцієнти.</p> <p>7. Графік погашення кредиту та виплати відсотків.</p> <p>8. Розрахунок точки беззбитковості.</p> <p>Оцінювання потреб у фінансуванні.</p> <p>9. Джерела фінансування проекту. Власний капітал, кредитні ресурси, залучені</p>	<p>Вивчити самостійно:</p> <p>1. План доходів та видатків, послідовність його розробки.</p> <p>2. Поняття та методика розробки планового балансу.</p> <p>3. Основний перелік фінансових коефіцієнтів, що застосовуються у фінансовому плануванні.</p> <p>4. Відмінності між власними та позиковими фінансовими ресурсами.</p> <p>5. Оптимізація позикових коштів.</p> <p>6. Основні методи управління власним капіталом.</p> <p>7. Управління грошовими потоками.</p>

		кошти. Особливі форми фінансування. 10. Стратегія використання коштів на проєкт.	
Денна 4/- Заочна -/1	Тема 12. Довгостроковий розвиток та оцінювання ефективності бізнес ідеї. Ризики, стратегія страхування	Знати: 1. Поняття ризиків, їх класифікація та види. 2. Оцінювання ризиків. Методологія оцінювання ризиків. Страхування ризиків. 3. План дій на випадок виникнення непередбачених обставин. 4. Аналіз чутливості проєкту. 5. Оцінювання ефективності проєкту.	Вивчити самостійно: 1. Поняття невизначеності та ризику. 2. Причини виникнення проєктних ризиків. 3. Поняття хеджування ризиків. 4. Методи нейтралізації та попередження ризиків. 5. Методологія оцінювання вартості бізнесу: зарубіжні та вітчизняні методики.
Денна 2/1 Заочна -/1	Тема 13. Презентація бізнес-плану	Знати: 1. Цілі та завдання презентації бізнес-плану. 2. Організація проведення презентації бізнес-плану. 3. Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану.	Вивчити самостійно: 1. Ключові моменти презентації. 2. Робота із програмним забезпеченням при розробці презентації. Індивідуальне завдання: Презентація розробленого бізнес-плану.
Методи оцінювання	<i>COURSE GRADE COMPOSITION*</i> Здобувачі вищої освіти отримують відповідні бали оцінювання своїх знань/навичок у процесі виконання практичних та індивідуальних завдань, тестів та за самостійне опанування програмного матеріалу		
Місце дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	Дисципліна інтегрує відповідно до свого предмету з іншими галузями знань: філософських, соціологічних та економічних наук тощо. <i>Перелік дисциплін, вивчення яких передус зазначеній дисципліні:</i> 1. Управління проєктною командою 2. Планування і виконання проєктних дій 3. Теорія організації 4. Самоменеджмент та управління часом 5. Методика та стандарти проєктного менеджменту 6. Наукові дослідження в управлінні проєктами <i>Перелік дисциплін, для вивчення яких обов'язкові знання даної дисципліни:</i> 1. Управління змінами та прийняття управлінських рішень 2. Інформаційні технології в управлінні проєктами		
Розширена інформація			

<p>Методи, технології навчання та викладання</p>	<p>I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності</p> <p>1) За джерелом інформації: Словесні: лекція (традиційна, лекція-прес-конференція, інтерактивна лекція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація), пояснення, розповідь, бесіда, диспут. Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація. Практичні: заняття із застосуванням програми Microsoft Excel та Project Management.</p> <p>2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.</p> <p>3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.</p> <p>4) За ступенем управління освітньою діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів: з інформаційними та статистичними джерелами, науковою та практичною літературою; виконання індивідуальних завдань.</p> <p>II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <p>1) Методи стимулювання інтересу до навчання: дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій).</p> <p>2) Методи стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні: вимоги до виконання окремих видів робіт, оцінювання, поточний та підсумковий контроль, роз'яснення, проблемний виклад матеріалу.</p> <p>Лекції забезпечують здобувачів вищої освіти науково-практичними матеріалами з основ, теорії і практики бізнес-планування, із загальних питань застосування організаційних, нормативно-правових, економічних та інших інструментів при розробці бізнес-плану, технології написання бізнес-плану, презентації результатів та професійної самопрезентації, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>На практичних заняттях формуються навички аналізу, критичного мислення, здатність логічно, аргументовано висловлювати власні погляди з певного питання, активізації пізнавальної діяльності здобувачів за рахунок асоціації їх власного досвіду з предметом навчання сприяють завдання для самостійної роботи, виконання яких надає здобувачам вищої освіти можливість застосовувати теоретичні знання на практиці.</p> <p>Самостійне навчання реалізується також у підготовці до практичних занять, у виконанні індивідуального завдання з розробки бізнес-плану конкретного проєкту, у роботі з підготовки мультимедійних презентацій, що будуть проаналізовані, обговорені та оцінені в академічних групах.</p> <p>Під час підготовки до занять здобувачі вищої освіти розвиватимуть навички самостійного навчання, критичного аналізу наукової літератури та матеріалів інформаційних ресурсів, синтезу та аналітичного мислення, комунікації в команді, самоменеджменту</p>
<p>Засоби навчання</p>	<p>Мультимедійна апаратура, екран, бібліотечні фонди, проєктор, фліпчарт, комп'ютерна техніка, програмне забезпечення</p>

Інформаційні ресурси*

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабій І. Оцінювання стратегічних ризиків діяльності підприємства в процесі бізнес-планування / І. Бабій, В. Здреник, О. Косіюк // *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2022. № 4. С. 31-37.
2. Бізнес-планування інтелектуально-інноваційних проектів в системі економіки та менеджменту підприємства] / В. І. Борзенко [та ін.]. *Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри* : матеріали 8-ї Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності, 25 вересня 2020 р. – Електрон. текст. дані. Київ, 2020. С. 11-16. URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49815>.
3. Борисенко О.С., Шевченко А.В., Нетребко М.В. Методичне забезпечення підготовки бізнес-плану як ключового складника стратегічного управління діяльністю підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Вип. 1 (75). С. 90–97.
4. Варналій З.С., Васильців Т.Г., Лупак Р.Л., Білик Р.Р. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
5. Галько, Л. (2022). Бізнес-планування розвитку компанії: організаційні та методологічні аспекти реалізації. *Економіка та суспільство*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-63>
6. Гурбик Ю.Ю., Біляєв С.С., Сальнікова М.В. Бізнес-планування як ефективний метод антикризового управління компанією: теоретико-методологічний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2018. №32. С. 83-87.
7. Дикань В.Л., Павліченко В.М., Полякова О.М. Бізнес-планування : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 69 с.
8. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві : навчально-методичний посібник. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2013. 260 с.
9. Іванова В.В. Економіко-математичне моделювання діяльності інформаційного підприємства : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 142 с.
10. Іванова В.В. Роль дизайн-мислення в освіті. *Інтелект XXI*. 2019. № 4. С. 93-96.
11. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проєктів. Одеса: ОНЕУ. 2014. 244 с.
12. Кваша О.С., Фоміна В.В. Бізнес-планування у діяльності організації: європейські стандарти, основні методологічні підходи та базові процедури. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 12. С. 268-275.
13. Клінцов Л.М., Міщенко М.В. Інформаційні системи та технології для створення бізнес-планів малих підприємств. *Науковий вісник Полісся*. № 1(5). 2016. С. 74-77.
14. Коваленко Н.О., Столярчук Н.В. Бізнес-планування як елемент фінансово-економічного аналізу в умовах антикризового управління авіакомпанією. *Центральноукраїнський науковий вісник*. Економічні науки, 2019. Вип. 2(35). С. 208-215. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.2\(35\).208-215](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.2(35).208-215).
15. Козловський В.О., Лесько О.Й. Бізнес-планування : навч. посіб. Універсум-Вінниця, 2008. 241 с.
16. Кондратюк О.М., Пшеничний В.І. Бізнес-планування в підприємницькому середовищі: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 26. Ч.1. С. 90-94.

17. Коюда В.О., Пасько М.І. Методологічний підхід до бізнес-планування розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*. 2015. № 9. С. 212.
18. Крамський С., Євдокімова О., Захарченко О. Економіко-математичні методи управління науковими проектами у навчальних закладах вищої освіти. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*, Т. 20, № 1(47), 2021. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/227011>
19. Куцай Н.С., Дубицький О.С., Онищук В.П. Особливості розробки бізнес-планування створення нового автосалону автомобілів з пробігом в Україні. *Економічний простір: зб. наукових праць*. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/155-5>
20. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Маркітан О.С. Бізнес-планування фірми: навч. посіб. Київ: Знання, 2016. 423 с.
21. Крахмальова Н. А., Хвощенко Є. В. Практика впровадження європейських стандартів щодо розроблення бізнес-плану. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2022. № 4 (9). С. 96-103.
22. Лаврів Л.А. Бізнес-планування у діяльності організації: базові процедури та основні методичні підходи. *Інноваційна економіка*. 2013. № 48. С. 109-110.
23. Лігоненко Л. Сучасний стан та проблеми бізнес-планування в Україні. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. №3. С. 46-51. URL: <https://echas.eenu.edu.ua/index.php/echas/article/view/364/311>.
24. Макаренко С.М., Олійник Н.М. Бізнес-планування: навч.-метод. посібник для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» рівня вищої освіти «бакалавр». Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД». 2017. 224 с.
25. Маматова Л. Ш. Роль бізнес-планування в управлінні підприємством. *Підприємництво і торгівля*. № 30, 2021. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2021-30-07>
26. Михайленко О.В., Годун В.В., Юхименко Є.С. Розробка бізнес-плану підприємства. *«Young Scientist»*. № 6(94). 2021. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-6-94-43>
27. Планування ділового розвитку фірми : навч. посібник / за заг. ред. д.е.н., проф. В.Р. Кучеренко; вид. 3-є, виправлене та перероблене. Одеса : Видавництво ТОВ «Лерадрук». 2013. 339 с.
28. Радевич Д. Чому бізнес-план не працює: 7 головних помилок. 2020. URL: <https://uaspectr.com/2021/01/18/chomu-biznes-plan-ne-pratsyuye-7-golovnyh-pomylok>
29. Солідор Н.А. Теорія та практика бізнес-планування [Електронний ресурс] : конспект лекцій з дисципліни «Теорія та практика бізнес-планування» для студентів другого освітнього рівня (магістр) спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньо-професійною програмою «Управління проектами» всіх форм навчання. Маріуполь : ДВНЗ «ПДТУ», 2019. 52 с. URL: <http://umm.pstu.edu/handle/123456789/17557>
30. Судук О.Ю. Особливості бізнес-планування та експертизи проектів в аграрній сфері України. *Вісник НУБГП. Серія «Економічні науки»*. 2020. Т. 4. №92. С. 401-408. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve4202035>
31. Тюріна Н. Планування показників фінансово-економічної ефективності у бізнес-плані підприємницького проекту / Н. Тюріна, Т Назарчук., Т. Мудрицька // *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 1. Р. 83-91.
32. Федорова В.Д. Бізнес-планування як важлива складова економічної безпечності міжнародних інвестиційних проектів; наук. кер. О. Б. Каламан. *Проблеми формування здорового способу життя у молоді* : зб.

матеріалів XI Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів з міжн. участю, Одеса, 4–6 жовт. 2018 р. / Одес. нац. акад. харч. технологій ; гол. ред. Б. В. Єгоров. Одеса, 2018. С. 321–322.

33. Фісуненко П.А., Штипуляк А.А. Перспективний аналіз в системі бізнес-планування діяльності підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 17. С. 108-111.

34. Шалева, О. (2022). ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ І ЙОГО РОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНІВ. *Підприємництво та інновації*, (25), 103-109. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/25.17>

35. Яровенко Т.С., Іотова Е.О. Бізнес-планування як сучасний інструмент стратегічного управління підприємством. *Придніпровська державна академія будівництва та архітектури. Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Вип. 6 (23). 2019. С. 465-471.

36. 6 Types of Business Plans. Hearst Newspapers. URL : <https://smallbusiness.chron.com/6-types-businessplans-2591.html>

37. Amy J.C.Trappey, Tzu-An Chiang. A DEA benchmarking methodology for project planning and management of new product development under decentralized profit-center business model. *Advanced Engineering Informatics*. Vol. 22, Is. 4, October 2018, Pp. 438-444. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.aei.2008.06.003>

38. Dinesh Batra. Agile values or plan-driven aspects: Which factor contributes more toward the success of data warehousing, business intelligence, and analytics project development? *Journal of Systems and Software*. Vol. 146, December 2018, Pp. 249-262. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jss.2018.09.081>

39. Ivanova V. Management of digital information technologies in digital economy. *Механізм регулювання економіки*. 2019. № 3. С. 83-96.

40. Pavlos Delias, Gia-Thi Nguyen. Prototyping a business process improvement plan. An evidence-based approach. *Information Systems*. Vol. 101, November 2021, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.is.2021.101812>

41. Vahid Hajipour, Mohammad Aminian, Ali Gharaei, Sajjad Jalali. A business retrieval model using scenario planning and analytics for life during and after the pandemic crisis. *Healthcare Analytics*. Vol. 1, November 2021. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.health.2021.100004>

42. UNIDO business plan development methodology. URL: https://www.unido.org/sites/default/files/Annex_7_Guide_to_the_Business_Plan_0.pdf

43. KPMG: official website. URL: <http://www.kpmg.com>

44. Methodology for developing a business plan of the European Bank for Reconstruction and Development. URL: <http://www.ebrd.com/about.shtml>

45. TACIS business plan standards. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_92_54

КОРИСНІ ІНТЕРНЕТ-ПОСИЛАННЯ

1. Спільнота практик: сталий розвиток. URL: <https://udl.despro.org.ua/login/index.php>

2. Google-академія. База наукових статей. Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

3. Бізнес-план. URL: <http://biznes-plan.at.ua>

4. Державний фонд регіонального розвитку: проекти. URL: <http://dfrr.minregion.gov.ua/Projects-list>

5. Законодавча база України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/a>

	<p>6. Методичні рекомендації з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів :затверджені Наказом Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 р. №73. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.39798.0.</p> <p>7. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств: затверджені Наказом Міністерства економіки України від 06.09.2006 р. №290. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0290665-06.</p> <p>8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL:: http://www.nbuv.gov.ua/</p> <p>9. Офіційний сайт United Nations Industrial Development Organization (UNIDO). URL: https://www.unido.org/</p> <p>10. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>11. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР). URL: https://www.ebrd.com/ru/home.html</p> <p>12. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/</p> <p>13. Офіційний сайт статистичних даних Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/home?</p> <p>14. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. URL: https://www.uaib.com.ua/</p> <p>15. Проект «Партнерство для розвитку міст» (PLEDDG). Портал Децентралізація влади. URL: https://donors.decentralization.gov.ua/project/pleddg</p> <p>16. Сайт Всесвітнього економічного форуму в Давосі. URL: https://www.weforum.org/</p>
Правила та вимоги	
Оцінювання досягнень здобувача*	<p>Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувачів вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни; - глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; - характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); - вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань; - вміння аналізувати достовірність одержаних результатів; - вміння налагоджувати комунікацію, управляти часом, публічно виступати та презентувати бізнес-плани.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль, контроль самостійної роботи, виконання індивідуального дослідного завдання													ІЗ	Екзамен	Всього
Блок I				Блок II							Блок III				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	20	15	100

T1, T2 ... T13 — теми змістових блоків

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основні нормативні документи, що регламентують процес оцінювання знань здобувачів вищої освіти:

1. Положення про організацію освітнього процесу у ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Режим доступу: <http://umo.edu.ua/vnutrishni-normativni-dokumenti>
2. Положення про апеляцію результатів контрольних заходів в Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Режим доступу: <http://umo.edu.ua/normativni-dokumenti4>
3. Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти в Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Режим доступу: <http://umo.edu.ua/normativni-dokumenti4>
4. Положення про екзамени та заліки в Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Режим доступу: <http://umo.edu.ua/normativni-dokumenti4>

Дедлайни та перескладання*	Перескладання та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: http://umo.edu.ua/normativni-dokumenti4
Правила академічної доброчесності *	Перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат здійснюється обов'язково згідно до вимог норм доброчесності «Положення про академічну доброчесність у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: http://umo.edu.ua/vnutrishni-normativni-dokumenti
Навчання здобувачів вищої світи з особливими потребами	У сучасних умовах гуманізації освіти, її відкритості та вимог забезпечення усіх верств населення високим рівнем освіченості, особливу увагу необхідно звернути на організацію навчальної діяльності з особами, які мають особливі потреби. Це питання набуває актуальності через постійне зростання кількості таких осіб, що впливає на необхідність перегляду підходів до організації освітнього процесу з урахуванням їхніх потреб. Тому в державі створюються сприятливі умови, які б могли допомогти особам з проблемами розвитку, задовольнити їх потреби, виходячи із реальних можливостей особистості і вимог суспільства. Однією із державних програм такого роду є «Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами» та інші нормативно-правові документи. Саме гнучкість освітньої системи дозволить отримати освіту відповідно до потенційних можливостей особистості. Основними шляхами реалізації концепції визначено варіативність навчальних планів, освітніх програм та технологій навчання, які б сприяли включенню дітей з особливими потребами у відповідну освітню систему. Положення «Про освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: https://is.gd/OSEnc9
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	Формами отримання зворотного зв'язку із здобувачами вищої освіти є: 1. Виконання письмових робіт із поданням їх через корпоративну електронну пошту. 2. Виконання індивідуальних творчих завдань із поданням їх через корпоративну електронну пошту, презентація результатів. 3. Онлайн консультації з навчальної дисципліни. 4. Анкети та результати зворотного зв'язку: http://umo.edu.ua/anketi-ta-rezuljtati-zvorotnjogho-zvjaku
Оновлення	Здійснюється кожного року, спираючись на аналіз новітніх наукових досліджень та практичних доробок в галузі публічного управління. Процедура внесення змін регламентується внутрішніми нормативними документами Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «УМО». 1. Положення «Про освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому

	<p>інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: https://is.gd/OSEnc9</p> <p>2. Положення «Про робочу програму навчальної дисципліни у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Режим доступу: https://is.gd/tc4SqI</p>
--	---